

Керівництво зі стрілецької справи до реактивної протитанкової гранати "РПГ-18"

РПГ-18 «Муха» (ТКБ-076, індекс ГРАУ — 6Г12) — ручна реактивна протитанкова граната, аналог M72 LAW, призначена для боротьби з танками, БМП, самохідними артилерійськими установками та іншими броньованими об'єктами противника, а також може бути використаний для знищення живої сили ворога, що знаходиться в легких укриттях і спорудах міського типу.

Видання розраховане на широкий загал зацікавлених читачів: військовозобов'язаних та військовослужбовців, працівників правоохоронних органів, органів правосуддя, практикуючих правників, здобувачів вищої освіти, науковців, вчителів загально-освітніх шкіл, які викладають предмет «Захист України», викладачів вищих навчальних закладів тощо. Стане в нагоді під час підготовки військовослужбовців Збройних Сил України, Національної гвардії України, Національної поліції України, Служби безпеки України.

КОМАНДУВАННЯ СУХОПУТНИХ ВІЙСЬК
ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ СПІЛЬНО З ВІЙСЬКОВОЮ
АКАДЕМІЄЮ (м. ОДЕСА) та ЦЕНТРОМ ОПЕРАТИВНИХ
СТАНДАРТІВ І МЕТОДИКИ ПІДГОТОВКИ
ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

ОБМЕЖЕННЯ РОЗПОВСЮДЖЕННЯ:
обмежень для розповсюдження немає

КЕРІВНИЦТВО ЗІ СТРІЛЕЦЬКОЇ СПРАВИ ДО РЕАКТИВНОЇ ПРОТИТАНКОВОЇ ГРАНАТИ «РПГ-18»

Видавництво
«Центр учбової літератури»
Київ – 2022

УДК 358.116
К 36

Укладач:

Петков Сергій Валерійович — доктор юридичних наук, професор, професор кафедри публічного та приватного права Гуманітарного навчально-наукового інституту Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського.

Керівництво зі стрілецької справи до реактивної протитанкової гранати К 36 «РІПГ-18». — Київ: «Центр учбової літератури», 2022. — 48 с.

ISBN 978-611-01-2690-8

РІПГ-18 «Муха» (ТКБ-076, індекс ГРАУ — 6Г12) — ручна реактивна протитанкова граната, аналог M72 LAW, призначена для боротьби з танками, БМП, самохідними артилерійськими установками та іншими броньованими об'єктами противника, а також може бути використаний для знищення живої сили ворога, що знаходиться в легких укриттях і спорудах міського типу.

Видання розраховане на широкий загал зацікавлених читачів: військово-зобов'язаних та військовослужбовців, працівників правоохоронних органів, органів правосуддя, практикуючих правників, здобувачів вищої освіти, науковців, вчителів загально-освітніх шкіл, які викладають предмет «Захист України», викладачів вищих навчальних закладів тощо. Стане в нагоді під час підготовки військовослужбовців Збройних Сил України, Національної гвардії України, Національної поліції України, Служби безпеки України.

ISBN 978-611-01-2690-8

© «Центр учбової літератури», 2022.

ЗМІСТ

	ВСТУП	4
	ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ	5
	ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ ТА УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ	6
1	ПРИЗНАЧЕННЯ, БУДОВА, РОБОТА ЧАСТИН ТА МЕХАНІЗМІВ РЕАКТИВНОЇ ПРОТИТАНКОВОЇ ГРАНАТИ РПГ-18	7
1.1	Призначення та бойові властивості РПГ-18	7
1.2	Призначення, будова, робота частин і механізмів. Поняття про роботу РПГ-18	8
1.3	Пусковий пристрій	9
1.4	Граната ПГ-18	13
1.5	Забарвлення, маркування та пломбування РПГ-18 і укупорки	16
2	ПРИЙОМИ СТРІЛЬБИ РЕАКТИВНОЇ ПРОТИТАНКОВОЇ ГРАНАТИ РПГ-18	16
2.1	Загальні положення	16
2.2	Прийняття положення для стрільби	18
2.3	Здійснення пострілу	20
2.4	Припинення стрільби	21
2.5	Особливості прийомів стрільби з-за укриття і з лиж	21
3	ПРАВИЛА СТРІЛЬБИ РЕАКТИВНОЇ ПРОТИТАНКОВОЇ ГРАНАТИ РПГ-18	23
3.1	Загальні положення	23
3.2	Спостереження за полем бою і цілевказівки	23
3.3	Вибір прицільної марки (прицілу) і точки прицілювання	24
3.4	Ведення вогню, спостереження за його результатами і коригування	25
3.5	Стрільба по нерухомих і цілям що з'являються	26
3.6	Стрільба по рухомих цілям	27
3.6.1	Особливості ведення вогню по цілі, що рухається під кутом до площини стрільби	28
3.6.2	Загальні данні розташування слабких та вразливих місць броньованих об'єктів противника	29
3.6.3	Особливості визначення типу танку, за допомогою оптичних приладів	31
3.7	Стрільба в умовах обмеженої видимості і на зараженій місцевості	37
Додаток:		
1	Розміщення паливних баків та боєукладки в танках Т-64 та Т-72 (Т-90) противника	39
2	Система бронювання та найуразливіші зони основних танків противника	40
	СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ (ДЖЕРЕЛ)	48
	ДЛЯ ЗАМІТОК	49

ВСТУП

У Керівництві викладено призначення, бойові властивості, будову і правила поводження з 64 – мм реактивною протитанковою гранатою РПГ-18, яка знаходиться на озброєнні у військових частинах (підрозділах) Збройних Силах України.

Також, за досвідом застосування РПГ-18 десантно-штурмовими (механізованими, мотопіхотними, гірсько-штурмовими) підрозділами під час виконання завдань в районі проведення Операції об'єднаних сил (раніше Антитерористичної операції на території Донецької та Луганської областей) наведені особливості визначення типу танку, за допомогою оптичних приладів та загальні відомості розташування слабких та вразливих місць бронеоб'єктів противника.

ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ

Дія (-ї) – виконання чогось, вплив на щось.

Навички військовослужбовця – здатність військовослужбовця автоматично виконувати певні дії. Практичне застосування знань, умінь та навичок у ході навчального процесу забезпечує їх перетворення на професійну майстерність.

Прийом – окрема дія, рух.

Професійна майстерність – здатність військовослужбовця цілеспрямовано та творчо використовувати свої знання, уміння та навички в процесі практичної діяльності з отриманням відповідного досвіду.

Спосіб – певна дія (послідовність дій), прийом або система прийомів, яка дає можливість зробити, здійснити що-небудь, досягти чогось.

Уміння військовослужбовця – здобута на основі отриманих завдань у військовій сфері здатність військовослужбовців виконувати належним чином певні дії на практиці. Систематичні та цілеспрямовані тренування тих, хто навчається шляхом виконання певних дій, які забезпечують перетворення знань та умінь на навички.

ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ ТА УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ

У цьому Керівництві скорочення та умовні позначення наведені у тексті.

1. ПРИЗНАЧЕННЯ, БУДОВА, РОБОТА ЧАСТИН ТА МЕХАНІЗМІВ РЕАКТИВНОЇ ПРОТИТАНКОВОЇ ГРАНАТИ РПГ-18

1.1. Призначення та бойові властивості РПГ-18

Реактивна протитанкова граната РПГ-18 (рисунок 1) призначена для боротьби з танками та іншими броньованими засобами противника. Крім того, вона може бути використана для знищення живої сили противника, що знаходиться в легких укриттях, а також спорудах міського типу.

Умовні позначки:

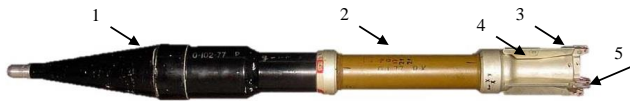
а – в бойовому положенні; б – в похідному положенні.

Рисунок 1 – реактивна протитанкова граната РПГ-18.

Реактивна протитанкова граната РПГ-18 є індивідуальною зброєю, що складається з пускового пристрою одноразового застосування у вигляді гладкоствольної труби телескопічного типу і гранати, розміщеної в пусковому пристрої.

Пусковий пристрій призначений для напрямку польоту гранати. Він складається із зовнішньої і внутрішньої труб.

Граната (рисунок 2) – каліберна, кумулятивної дії. Вона має бронепробивну силу, яка дає можливість вести ефективну боротьбу зі всіма типами танків і бронірованими установками противника. Граната складається з головної частини і реактивного двигуна.

Умовні позначки:

1 – головна частина; 2 – реактивний двигун; 3 – стопор;
4 – перо з пазом; 5 – трубка (газовідвід).

Рисунок 2 – загальний вид та будова гранати РПГ-18.

На рисунку 3 наведено зовнішній вигляд та загальний вид розміщення гранати ПГ-18 в гранатометі.

Рисунок 3 – загальний вид розміщення гранати ПГ-18 в РПГ-18.

Основні тактико-технічні дані РПГ-18: калібр – 64 мм; довжина в похідному положенні – 705 мм; довжина в бойовому положенні – 1050 мм; маса – 2,6 кг; початкова швидкість польоту гранати – 114 м/с; дальність прямого пострілу по цілі висотою 2 м – 135 м; прицільна дальність стрільби – 200 м; час переходу з похідного положення в бойове – 8 – 10 с.

Найкращі результати стрільби є в межах дальності прямого пострілу.

1.2. Призначення, будова, робота частин і механізмів. Поняття про роботу РПГ-18

При стрільбі реактивною протитанковою гранатою РПГ-18 віддача відсутня. Безвідкатність при пострілі забезпечується виходом порохових газів назад через ствол пускового пристрою.

У задній частині пускового пристрою (див. рисунок 4) розміщений запал, закритий пластиною, затвора, з гумовим ущільнювачем. При пострілі полум'я від запалу передається по трубці (газовідводу) до запалювача реактивного двигуна гранати.

Граната відстрілюється за допомогою реактивного двигуна, пороховий заряд якого повністю згорає за час руху гранати в стволі пускового пристрою.

При зустрічі головної частини гранати з ціллю (перешкодою) утворюється кумулятивний (зосереджений, направлений) струмінь, який пробиває броню (перешкоду), вража живу силу, руйнує озброєння і обладнання а також запалює пальне.

Для запобігання переміщенням гранати в стволі пускового пристрою при транспортуванні в похідному положенні і утримання гранати від випадання в бойовому положенні призначений стопор.

При транспортуванні РПГ-18, стопор притискається стаканом задньої кришки.

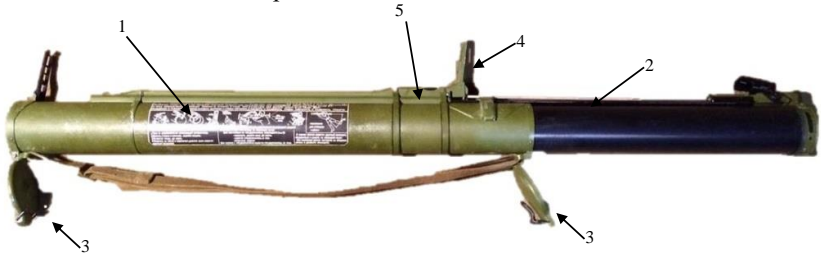
Стопор (див. рисунок 2) є сталевую пластиною з вирізом і заломленим кінцем. Вирізом стопор зачіплюється за виріз стабілізатора гранати і вкладається в паз пера. Заломлений кінець стопора виходить з внутрішньої труби пускового пристрою і упирається в торець її казенного зрізу. У момент пострілу кінець стопора розгинається і граната звільняється від кріплення. Після вильоту гранати з пускового пристрою стопор зіскакує з пера при його відкритті під дією відцентрової сили.

1.3. Пусковий пристрій

Пусковий пристрій (рисунок 4) має зовнішню і внутрішню труби, які складають ствол, що призначений для надання напрямлення польоту гранати. На зовнішній трубі розміщені прицільне пристосування і спусковий механізм. Внутрішня труба має ударний механізм і механізм блокування.

Зовнішня труба виготовляється зі склопластику. Вона має основу, кожух, дві накладки і кільце.

Основа призначена для кріплення до неї підпружиненої мушки, передньої кришки і антабки плечового ремня.

Умовні позначки:

1 – зовнішня труба; 2 – внутрішня висувна труба; 3 – передня та задні захисні кришки; 4 – прицільне пристосування; 5 – спусковий механізм.

Рисунок 4 – загальна будова РПГ-18.

Кожух служить для кріплення підпружиненого діоптра і розміщення частин спускового механізму. Кожух утримується на трубі за допомогою трьох хомутів.

Накладки прикріплені до задньої частини труби і є штампованими пластинами. Ліва накладка має паз, в якому розміщується підпружинений фіксатор труб. Права накладка призначена для обмеження повороту внутрішньої труби в радіальному напрямку. Обидві накладки спереду мають пази, куди входять відповідні виступи на кожусі, що обмежують зміщення кожуха в подовжньому і поперечному напрямках.

Кільце приклепане до заднього торця труби. До кільця кріпиться задня кришка з антабкою плечового ремня.

Передня і задня кришки мають стяжки. Усередині кришок наклеєні гумові прокладки для запобігання попаданню в труби пилу і вологи.

На праву і ліву сторони зовнішньої труби наклеюються етикетки.

Внутрішня труба виготовлена з алюмінієвого сплаву. На казенній частині труби є гумове кільце і приклепана розрізна втулка. До розрізної втулки зверху кріпиться корпус, а до корпусу спиця і направляюча лінійка.

Корпус призначений для розміщення ударного механізму, механізму блокування і запалюючого пристрою. У корпусі є два гнізда: переднє для розміщення ударного механізму, заднє для розміщення запального пристрою. Заднє гніздо закривається затворною пластиною, з гумовим ущільнювачем.

Крім того, в корпусі є поперечний отвір для осі механізму блокування.

Ударно-спусковий механізм призначений для проведення пострілу і складається із спускового і ударного механізмів.

Спусковий механізм розміщується в основному в кожусі зовнішньої труби і складається з підпружиненого шептала, запобіжника з упором і спиці.

Шептало є важелем, що має отвір для осі, переднє плече для взаємодії з відокремлювачем лінійки, напрямної, і заднього плеча для зачеплення з упором запобіжника при зведеному ударному механізмі. Верхня частина заднього плеча шептала служить спусковим важелем. З внутрішньої сторони до шептала приварений обмежувач для забезпечення примусового западання шептала за упор запобіжника.

Запобіжник з упором призначений для запобігання випадкового пострілу.

Спиця служить для з'єднання частин спускового і ударного механізмів.

Ударний механізм розміщується в передньому гнізді корпусу. Він призначений для розбиття капсуля запального пристрою, розташованого в задньому гнізді корпусу, і складається з бойової пружини, заглушки, втулки і бійка, з'єднаних між собою і спицею.

Механізм блокування розміщується в задній частині корпусу, призначений для блокування ударного механізму в похідному положенні, запобігання пострілу при не повністю розведених трубах пускового пристрою і блокування фіксатора труб, що знаходяться в бойовому положенні. Він складається з осі і важеля з пружиною.

Вісь призначена для блокування ударного механізму в похідному положенні і запобігання пострілу при не повністю розведених трубах пускового пристрою. Для цього вона має глухий отвір, в який входить бойок під дією бойової пружини. Крім того, вісь має отвір, який в зведеному (бойовому) - положенні ударного механізму є поєднаним з віссю бойка і віссю заднього гнізда корпусу для запального пристрою.

Важіль з пружиною призначений для забезпечення можливості складання пускового пристрою після пострілу. Важіль кріпиться на осі механізму блокування за допомогою кріплення, ліве кріплення має отвір для гнучкого стопору. Стопор призначений для блокування фіксатора труб, що знаходяться в бойовому положенні

Направляюча лінійка, служить для зв'язку зовнішньої і внутрішньої труб. Вона складається з планки, відокремлювача, копіра і вушка.

Уздовж планки зроблені петле подібні ребра для жорсткості. У лівому ребрі поміщається гнучкий стопор важеля механізму блокування. Спереду на планці є жолоб для замикання мушки з передньою кришкою в похідному положенні і запобігання від механічних пошкоджень

Відокремлювач приклепаний на планці зверху. Він необхідний для виключення шептала з упором спускового механізму при розведенні труб.

Копір приварений до планки зверху. Він має гребінь для усунення можливості випадкової постановки пускового пристрою на запобіжник.

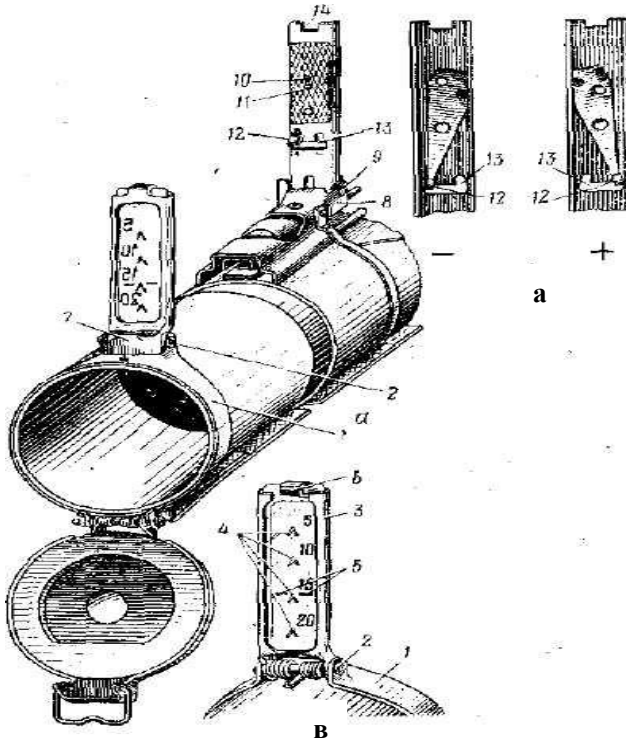
У передній частині направляючої лінійки є два упори, які при розведенні труб упираються у вкладиш кожуха, обмежуючи переміщення внутрішньої труби назад.

Виріз на лівому петле подібному ребрі планки призначений для западання фіксатора труб.

Вушко кріпиться на задньому кінці планки. Воно призначене для з'єднання лійки, з внутрішньою трубою за допомогою заглушки ударного механізму.

Прицільне пристосування призначене для наведення гранатомета і пуску гранати в ціль (рисунок 5).

Прицільне пристосування складається з підпружинених мушки і діоптра, розміщених на зовнішній трубці.

Умовні позначки:

- 1 – мушка і діоптр (вигляд спереду); 6 – діоптр (вигляд ззаду, шторка в крайніх положеннях); в – мушка (вигляд ззаду); 1 – основаніе;
 2 – вісь мушки; 3 – оправа; 4 – прицільна марка; 5 – горизонтальні штрихи;
 6 – мушка для прицілювання в умовах обмеженого бачення; 7 – виступ мушки; 8 – кожух; 9 – вісь діоптра; 10 – верхній діоптричний отвір “-”;
 11 – нижній діоптричний отвір “+”; 12 – шторка; 13 – фігурний паз;
 14 – проріз для прицілювання в умовах обмеженого бачення.

Рисунок 5 – зовнішній вигляд та будова прицільного пристосування РПК-18 виробництва до 1990 року.

На рисунку 5 наведено зовнішній вигляд та будову прицільного пристрою мушки РПГ-18 виробництва 1980 року, виробництво якої тривало до 1990 року.

Мушка кріпиться на підставі зовнішньої труби за допомогою осі, на якій зафіксована пружина. Мушка має оправу, в пази якої вставляється власне мушка з нанесеними боковими марками і цифрами 5, 10, 15, 20, які відповідають дальності стрільби 50, 100, 150, 200 м.

На рисунку 6 наведено зовнішній вигляд та будову прицільного пристрою мушки РПГ-18 виробництва 1990 року, виробництво якої триває і по теперішній час.

Умовні позначки:

1 – мушка (вигляд спереду); 2 – діоптр (вигляд спереду).

Рисунок 6 – зовнішній вигляд прицільного пристрою РПГ-18 виробництва 1990 року.

На рівні вершини прицільної марки 15 (прицілу 15) з обох боків нанесені горизонтальні штрихи, які можуть використовуватися для визначення дальності до танка.

Оправа має: вгорі – мушку для прицілювання в умовах обмеженої видимості (у вигляді виступу), внизу – виступ мушки (штампований) для зачеплення стягування передньої кришки. Мушка і проріз розраховані для прицілювання в умовах обмеженої видимості на дальність 70 м (у середину цілі).

Діоптр кріпиться на кожусі зовнішньої труби за допомогою осі, на якій зафіксована пружина. На діоптрі є два близько розташованих один біля одного діоптрійних отвори: верхнє – для прицілювання при температурі повітря від 0 до -50°C , нижнє – для прицілювання при температурі повітря від 0 до $+50^{\circ}\text{C}$.

Верхній і нижній діоптрійні отвори перекриваються шторкою, для чого її нижній зігнутий кінець фіксується в крайніх положеннях (“-” або “+”) за допомогою фігурного пазу, наявного в середній частині діоптра. Нижній кінець шторки повертається вліво при мінусовій температурі повітря або вправо при плюсовій температурі.

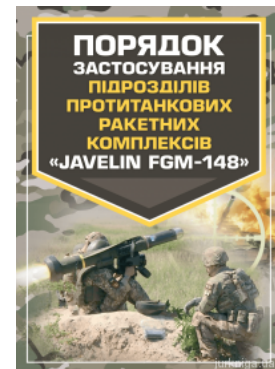
Книги, які можуть вас зацікавити

Керівництво зі стрілецької справи до 73-мм станкового протитанкового гранатомета (СПГ-9М)

Керівництво оператора по експлуатації 40мм високоточним ручним протитанковим гранатометом «PSRL-1» AIRTRONIC USA PRG-7

Порядок застосування підрозділів протитанкових ракетних комплексів "Javelin FGM-148"

Настанова зі стрілецької справи. Ручні гранати

Пам'ятка по застосуванню ПЗРК "MISTRAL", "STINGER", "PIORUN"

Вогнева підготовка

Перейти до галузі права
Військове право

[Перейти на сайт →](#)